



Jürgen Ligi
Rahandusminister
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
jyrgen.ligi@fin.ee

Meie: 2-5/22_2026, 28.04.2026

Päring maksutõusude ja eelarvekärbete mõju kohta

Lugupeetud rahandusminister

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik (edaspidi volinik) on sõltumatu ja erapooletu ametiisik, kes teostab järelevalvet soolise võrdõiguslikkuse seaduse ning võrdse kohtlemise seaduse täitmise üle.

Soolise võrdõiguslikkuse seadus kohustab riigiasutusi edendama soolist võrdõiguslikkust süstemaatiliselt ja eesmärgistatult. See tähendab, et strateegiate, poliitikameetmete ja tegevuskavade kavandamisel, elluviimisel ning hindamisel tuleb arvestada naiste ja meeste erinevaid vajadusi ja ühiskondlikku positsiooni ning hinnata meetmete mõju nende olukorrale ühiskonnas.

Võrdse kohtlemise seaduse eesmärk on tagada isikute kaitse diskrimineerimise eest rahvuse, rassi, nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel, samuti geneetiliste omaduste ja pärilikkusriskide alusel. Seadus paneb volinikule kohustuse edendada võrdset kohtlemist ja soolist võrdõiguslikkust ning ministeeriumidele kohustuse tagada oma valitsemisalas seaduse nõuete täitmine ning teha koostööd teiste asutuste ja isikutega võrdse kohtlemise põhimõtte edendamisel.

Eeltoodust lähtudes analüüsis volinik 22.07.2024. a. Eesti Reformierakonna, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ja Erakonna Eesti 200 vahel sõlmitud koalitsioonileppes (2024–2027) kavandatud maksumuudatusi. Koalitsioonileppe eesmärkideks on muu hulgas riigieelarve puudujäägi vähendamine ning julgeoleku tagamiseks vajalike



vahendite suurendamine. Selleks nähti ette mitmeid muudatusi, sealhulgas julgeolekumaksu kehtestamine, tulumaksuvaba miinimumi suurendamine, maksuküüru kaotamine ning kärped tööjõu- ja majandamiskuludes ning tegevus- ja sihtotstarbelistes toetustes. Samuti otsustati tõsta tulumaksu, maamaksu ja käibemaksu ning kehtestada mootorsõidukimaks.

Koalitsioonileppe elluviimisel hinnati seadusloome protsessis üksikute meetmete mõju, kuid muudatuste koosmõju tervikuna ei analüüsitud. Samuti jäi ebapiisavaks maksutõusude ja eelarvekärbete mõju hindamine haavatavas olukorras sihtrühmadele. Üksikute muudatuste mõju võib olla eraldiseisvalt väike, kuid nende koosmõju võib oluliselt halvendada inimeste toimetulekut, eriti madalama sissetulekuga ja muul viisil haavatavates rühmades.

Seetõttu tellis volinik mõttekojalt Praxis analüüsi „Riiklike maksutõusude ja eelarvekärbete mõju haavatavas olukorras sihtrühmadele“, et hinnata aastatel 2025–2026 rakenduvate muudatuste mõju. Analüüsi täismahus raport on kättesaadav voliniku veebilehel. Tulemused näitavad, et maksutõusude mõju ei jaotu ühiskonnas võrdselt ning kõige enam mõjutavad need negatiivselt haavatavas olukorras inimesi.

Võrdse kohtlemise põhimõte eeldab, et võrdses olukorras olevaid isikuid koheldakse võrdselt ning ebavõrdses olukorras olevatele luuakse võrdsed võimalused. See tähendab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata neile, kelle toimetulekut või ühiskonnaelus osalemist takistavad neist mitteolenevad asjaolud. Analüüsi kohaselt ei ole kavandatud maksumuudatused seda põhimõtet piisavalt arvestanud ning mõju on olnud suurem just sotsiaalmajanduslikult haavatavamatele rühmadele, nagu madala sissetulekuga inimesed, eakad, lasterikkad pered, puuetega inimesed ja üksikvanemad. Lisaks on muudatuste koosmõju hindamata jätmine toonud kaasa mõjude võimendumise teatud sihtrühmade jaoks.

Eeltoodust tulenevalt palume Teilt kui vastutavalt valitsuse liikmelt esitada volinikule ülevaade, millistes dokumentides ja millise metoodika alusel on hinnatud aastatel 2025–2026 rakenduvate maksutõusude ja eelarvekärbete koosmõju haavatavas olukorras sihtrühmadele, sealhulgas madala sissetulekuga inimestele, eakatele, puuetega inimestele, lasterikastele peredele ja üksikvanematele. Kui sellist koosmõju hindamist ei ole tehtud, palume selgitada, millistel kaalutlustel see tegemata jäeti ning kuidas tagati sellisel juhul soolise



SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE
JA VÕRDSE KOHTLEMISE VOLINIK

võrdõiguslikkuse seadusest ja võrdse kohtlemise seadusest tulenevate
edendamiskohustuste täitmine.

Lugupidamisega,

Christian Veske

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik

/allkirjastatud digitaalselt/